

NOI TRACII

BULETIN CIRCULAR TRACOLOGIC
al CENTRULUI DE STUDII ISTORICE DE LA VENETIA
Secretariatul de redactie: MILANO, via Larga 11

*Tracii sunt neamul cel mai numeros
și mai răspândit din lume, după cel al Indienilor [Herodot]*

DIRECTOR - FONDATOR: PROF. Dr. IOSIF CONST. DRAGAN REDACTOR: Prof. MANOIL HAIVAS

AL DOILEA CONGRES INTERNATIONAL DE TRACOLOGIE

(București, 4-10 Septembrie 1976)

După binevenitul prim Congres de tracologie organizat la Serdica în 1972 de valoroșii oameni de știință bulgari, care vor binemerita de la istorie, lingvistică, arheologie și alte științe pentru această fericită inițiativă, a avut loc la București de la 4-10 septembrie 1976, urmat apoi de o excursie, cel de al doilea Congres interdisciplinar de tracologie, la care au dat contribuția lor peste 300 de participanți, ca auditori, conferențieri sau raportori, cu bogate intervenții la discuții, veniți din 17 țări europene și de peste ocean. Este, fără îndoială, cel mai important eveniment din viața culturală a capitalei, din toamna acestui an.

Ședințele plenare de deschidere și închidere au avut loc în aula magna a Universității noi din București, sub valoroasa președinție a Prof. Dr. Radu Vulpe. Într-o emoționantă atmosferă de mare sărbătoare, D-Sa rostește alocuțiunea de bun venit adresată tuturor participanților și deschizând în mod oficial lucrările Congresului, se dă citire Mesajului Președintelui Republicii Nicolae Ceaușescu, care, cu o predilecție deosebită pentru istorie și cu osebire pentru istoria Tracilor, și deci a Românilor, a făcut preci-

zări utile și a subliniat actualitatea și importanța cercetărilor în acest domeniu, arătând prin aceasta că înaltul patronaj acordat Congresului nu a fost un simplu act de condescendență, ci o adeziune simțită și binevenită, care i-a dat și mai mare prestigiu.

La rândul său Președintele Academiei de Științe Politice și Sociale Mihnea Gheorghiu, care a avut sarcina organizării Congresului, a adus salutul său cordial, atât în înalta sa calitate, cât și în aceea de scriitor cu preocupări și scrieri literare cu teme antice, traco-romane.

Secretarul general al Institutului de Studii Sud-Est Europene, acad. prof. Emil Condurachi, sub oblăduirea căruia Congresul are un sediu și o permanență în anii care despart rodnicele întâlniri quadriennale, într-o perfectă franceză de Sorbonă, a pronunțat alocuțiunea sa doctă și plină de sens, după care a urmat salutul din partea participanților, adus de prof. Vl. Gheorghiev și Mil. Garașanin.

După o scurtă pauză și încetarea fleșurilor și a lămpilor orbitoare, dar folositoare la lectură în sălile slab luminate, au început lucrările în sesiune plenară, care au du-

rat toată ziua, cu întreruperea pentru „lunch“, ocazie de întâlniri și contacte, comentări ș.a.

Cu binecunoscuta-i competență, președintele Congresului, Prof. Radu Vulpe, luând cuvântul, a pronunțat primul raport: „25 de ani de studii tracologice în România“, cu unele incursiuni în trecut, punând astfel în relief actualitatea Congresului, care se încadrează și răspunde la o preocupare generală, adânc simțită mai ales după ultimul război mondial, când, în urma numeroaselor descoperiri arheologice planificate, în România (200) și în Bulgaria (150) și care, prin importanța lor, schimbă fața istoriei antice și pun pe primul plan înaintea lumii elenoromane vasta lume tracică, din care, în fond, chiar dacă nu s-a spus, au purces. Conferința expusă în limba franceză, devenită de la sine un fel de limbă oficială a Congresului, a fost îndelung aplaudată și a creat atmosfera favorabilă desfășurării lucrărilor programate.

A urmat raportul profesorului Dr. Alexandru Fol, de la Institutul de tracologie de la Sofia și Ministru adjunct al Culturii, despre „Perioadele istoriei trace“, punând astfel jaloanele și etapele în care se vor expune diferitele teme ce vor urma în sesiune plenară și pe sectoare și, odată mai mult, încercând o încadrare a îndelungatei istorii a „poporului celui mai numeros și răspândit din lume, după Inzi, după spusele lui Herodot de acum 25 de secole.

Cu marea sa autoritate în materie de lingvistică tracică, prof. Vl. Georgiev a rostit raportul său doct despre „Traci și Daci“, aceștia fiind tribul cel mai numeros și viteaz, tot după spusele lui Herodot, așa cum au arătat-o când s-au opus singurii dintre alte triburi- faimoaselor armate ale Persianilor. Daco-Geții se întindeau și în sudul Dunării, în Getia minor, până în Odrisia-Tracia, Bulgaria de azi, și nu putea să termine cuvântarea sa mai bine decât cu fraza pronunțată în românește: „Să trăiască prietenia româno-bulgară“.

Academicianul Prof. Dr. Const. C. Giurescu, istoricul de vază al neamului, a prezentat raportul: „Rolul Geto-Dacilor în etnogeneza poporului român“, capitol de început pentru mai buna cunoaștere a băștinașilor numeroși și valoroși pe care s-au alțoit alte vlăstare romane, venite din imperiul roman, în care au fost integrați, fără vrerea lor și Daco-Geții cu bogata lor țară.

Cu aplauze susținute și simțite s-a terminat sesiunea de dimineață a Congresului. Lucrările au continuat apoi după masă și în zilele următoare, desfășurându-se pe trei secții: a) istorie și arheologie, b) lingvistică și c) etnografie - antropologie. Ele au pus în evidență cât de mari și variate sunt problemele și preocupările legate de istoria Tracilor; au arătat actualitatea acestor studii și rezultatele extrem de interesante la care s-a ajuns.

Studiul tracologiei se impune cu atât mai mult acum, cu cât se știe că civilizațiile lor nu a dispărut, ci se perpetuează în cultura și civilizația popoarelor ce trăiesc pe vechiul ținut locuit de ei, și anume la Români, la Bulgari, Greci, Sârbi, Poloneji, etc. Moștenirea aceasta comună a bunurilor spirituale trace ar trebui să ducă într-o zi la dispariția animozităților dintre popoarele sud-estului european, ce se transformă uneori în dușmăni, și să facă loc unei *conștiințe comune trace*, care ar duce în mod inevitabil la unirea tuturor acestor popoare, ce descind din aceiași strămoși comuni.

În ziua următoare, după raportul d-lui S. Morintz, care a tratat despre „Originea și răspândirea Tracilor“, a urmat conferința D-lui Prof. Dr. Iosif C. Drăgan despre „Geneza timpurilor istorice și antropogeneza în Europa“, pe care o publicăm în extenso în altă parte a numărului de față.

Așteptat cu mult interes și bucurându-se de faima unui autentic scriitor și tracolog, ale cărui volume în limba engleză și română erau deja expuse la standul internațional de cărți din incinta Congresului, Prof. I. C. Dră-

gan, vorbind liber și stăpânind o franceză de cea mai pură esență, a expus o teorie cu totul originală care, prin noutatea ei a stârnit interesul și totodată admirația auditorilor. Redăm în continuare câteva din temele luate în dezbateri în marele forum de la București: Problema Indo-Europenilor la est de Carpați în perioada tranziției de la neolitic la era bronzului, (M. Dinu); Tracii și lumea mediteraneană până la începutul colonizării grecești (K. Horedt); Despre relațiile dintre două culturi: tracă și egeeană (L. Press); Probleme actuale ale protoistoriei Tracilor (Al. Vulpe); Despre raporturile triburilor trace din N.-E. Bulgariei cu cele din România în sec. XI-VI î.e.n. (G. Tonceva); Populația traco-getă din Dobrogea secolelor VII-V î.e.n. (Maria Coja); Cultura tracă din sec. VI-III î.e.n. în regiunea Dunării de jos (E. Moscalu); Unitatea și răspândirea Geto-Dacilor între sec. III î.e.n. și sec. I e.n. în lumina arheologiei (M. Babeș); Continuitatea statului dac de la Burebista la Decebal (H. Daicovici); Despre arta traco-getă (D. Berciu și Fl. Preda); Despre sculptura tracă în sec. X-III î.e.n. (Maria Conceva); Inscripțiile trace (Živka Velkova); Tracii în epopeele ho-

merice (M. Vasilescu); Premise cu privire la originea tracă a anumitor elemente ale folclorului muzical român (G. Sulișteanu); Substratul mitic trac al Mioriței (P. Tutungiu); ș.m.a. Începând cu acest număr și în măsura posibilităților vom căuta să prezentăm cititorilor o parte din lucrările susținute la Congres care, prin noutatea ideilor și a materialelor prezentate pot interesa și marea masă a cititorilor.

În seara primei zile a Congresului a fost inaugurată Expoziția internațională a cărții, la care i s-a rezervat un loc special Editurii Nagard din Milano. Ea s-a prezentat cu multe lucrări de mare valoare, între care amintim cele două volume de lux „Noi, Tracii“ în limba engleză ale D-lui Prof. Dr. I. C. Drăgan, vol. Da-Ksa, de N. Miulescu (în l. engleză), Cogaionon, de Ion Bogdan, (în l. engleză), ș.a. Alături de acestea a fost prezentată și ediția românească a operei „Noi, Tracii“, apărută la Scrisul românesc din Craiova. Toate s-au bucurat de unanima apreciere a celor prezenți.

O minunată excursie științifică în regiunea Tulcei, pe valoroasele șantiere arheologice, a încheiat Congresul.

EUROPA ȘI TRACII *

Antropogeneza multiplă și «ciclizarea» civilizațiilor

Permiteți-mi înainte de toate să-mi exprim satisfacția de a lua cuvântul sub președinția eminentului savant Profesor Miliutin Garasașin și a Prof. Petrescu-Dâmbovița, în prezența președintelui Congresului dl. Radu Vulpe, a Excelenței Sale dl. Ambasador al Italiei Mario Bolasco, a Profesorului C-tin Giurescu și a Doamnelor Anda Gheorghiu și fiica D-sale, care îl reprezintă pe dl. Mihnea Gheorghiu, Președintele Academiei de Științe Politice și Sociale, care a organizat acest Congres.

Mi-am permis a distribui o broșură, conținând comunicarea mea, dar cred că este mai bine să renunț la citirea acestui text pe care-l aveți înaintea Dvs și să mă limitez la o expunere liberă a ideilor mele.

Aș vrea, înainte de toate, să subliniez importanța acestui al doilea Congres interdisciplinar de tracologie care a reunit reprezentanți din 17 țări: specialiști, «generalisti» (dacă-mi îngăduiți acest cuvânt) care se dedică interpretării generale a faptelor istorice și arheologice, dar și amatori: nu se poate trece peste contribuția acestor «Schliemann» potențiali, atât de activi în domeniul tracologiei. Mă gândesc, de exemplu, la cei ce desfășoară activitatea lor aici, la București, la secția tracologică a Cenaclului «Titu Maiorescu», care mi-a făcut onoarea de-a mă alege ca președinte de onoare. Contribuția tuturor se va dovedi, sper, importantă pentru progresul tracologiei, chiar dacă anumite ipoteze îndrăznețe nu vor fi confirmate decât în proporție de 1%. Să nu uităm că pentru a ajunge pe lună, omenirea a trebuit să aștepte un secol până să vadă realizate fantasticele anticipări ale imaginației lui Jules Verne.

Mă folosesc de această ocazie pentru a vă reaminti că în acest an serbăm o aniversare tristă: 1500 de ani de la căderea Romei sub Odoacru. Pentru noi tracologii - permiteți-mi de a mă considera și eu tracolog, poate numai în proporție de 1% - Roma are o semnificație cu totul excepțională. De fapt, în marele spațiu

* Comunicare prezentată de Iosif Constantin Drăgan la cel de-al II-lea Congres Internațional de Tracologie - București, 4-10 septembrie 1976

trac (în sensul cel mai larg al cuvântului) e tocmai Roma care a reușit să reunească pe toți Tracii într-un singur mare imperiu și să aducă astfel cel mai mare serviciu umanității prin răspândirea în lumea antică a acelei culturi numită până acum «greco-romană» dar pe care Congresul nostru va trebui să o numească «traco-greco-romană», îndreptând astfel o regretabilă eroare.

În vederea unei mai bune cunoașteri a originilor și a istoriei Romei, în Italia se organizează o serie de cercetări și manifestări; Excelenta Sa, dl. Ambasador al Italiei, îmi spunea ieri că, în primăvara lui 1977, va sosi în România o expoziție itinerantă, consacrată Etruscilor, unul dintre popoarele care au contribuit la formarea Romei. Iată o inițiativă pe care-mi place s-o consider ca un fel de continuare a acestui Congres și ca una din activitățile intermediare până la cel de-al III-lea Congres Internațional de Tracologie. Conducătorul acestei misiuni culturale va fi dl. Pallo-tino. El este actualmente cel mai mare etruscolog italian; ca și Zaccarias Majani de la Paris, a reușit, în fine, să-i facă pe Etrusci să vorbească.

În ceea ce ne privește, istoria acestui popor ne interesează îndeaproape, fiindcă, după Herodot, Etruscii ar fi fost Traci din Lydia care, în urma unei mari secete, au debarcat mai întâi în Baleare, apoi în Italia.

După aceste considerații introductive, trec la dezvoltarea temei mele; am intitulat-o «Europa și Tracii», din simplul motiv că mă prezint aici și în calitate de europeist, care caută să găsească elementele comune ale popoarelor Europei, leagănul civilizației care îi poartă numele și care a devenit mondială, ale Europei așa cum vrem să arate ea în viitor.

În cercetările promovate de către «Fundatia Europeană Drăgan», în numele căreia am onoarea să vorbesc, s-a ținut cont de importanța Tracilor, de istoria lor și de toate problemele referitoare la ei. Din acest motiv Fundația noastră a înființat, începând cu anii 1968-1969, un Centru de Studii Istorice, care continuă activitatea unui Institut pe care l-a condus la Salzburg regretatul mare tracolog prof. Dr. Alexandru Randa.

Acest Centru a fost însărcinat să organizeze la Venetia, în anul 1970, *primul simpozion internațional de tracologie*. Trebuie să constatăm însă cu regret că marii cercetători și marii profesori, dacă sunt mari în domeniul lor, în schimb nu excelează în domeniul organizării. Din acest motiv simpozionul anunțat n-a mai avut loc.

În momentul de față, Centrul despre care vorbesc e pe cale de a organiza o cercetare tracologică pe scară mondială, la care a aderat un mare număr de specialiști. Avem deci un motiv în plus de a ne bucura că la Serdica (Sofia) în vechea Odrisie, a avut loc un prim Congres de Tracologie, pentru organizarea căruia aduc

felicitățile mele tuturor organizatorilor, începând cu eminentul tracolog dl. Prof. Vladimir Georgiev.

Cum se explică această intensă dezvoltare a studiilor tracologice, în timpul din urmă? După al doilea război mondial se pare că s-a produs o adevărată revoluție în arheologie, cel puțin în această parte a lumii: săpăturile au adus la lumina zilei o impresionantă cantitate de material, de o valoare excepțională. Rezultate foarte importante au fost obținute în România - unde s-au făcut aproape 200 de descoperiri arheologice remarcabile - apoi 150 în Bulgaria, și în alte țări ca Iugoslavia și Ungaria. (Am remarcat însă absența reprezentanților Maghiari la acest Congres).

Rezultatele tuturor săpăturilor și cercetărilor arheologice au creat o nouă imagine a istoriei lumii antice; trebuie să se admită acum că prima civilizație în Europa n-a fost cea greacă, deoarece cu mult înaintea ei a existat altă civilizație, născută în valea Dunării, între Carpați și muntele Hemus, care a cunoscut o mare înflorire în epoca de bronz. Se știe acum ca ea s-a afirmat încă din epoca de aur și de aramă, în timpul Neoliticului. Una dintre cele mai mari autorități în materie Gordon Childe, susține de vreo 20 de ani că leagănul primei civilizații europene a fost valea Dunării, și că Grecii au avut doar meritul de a face o «sinteză» a civilizațiilor care i-au precedat în această parte a lumii, dezvoltându-le și adăugând elemente originale, datorate operelor marilor personalități elene. (Între operele lui Gordon Childe citez: *The Dawn of European Civilization; The most Ancient East; The Danube in Prehistory*).

N-am căsă de puțin intenția de a minimaliza importanța culturii grecești, dar nu se poate să nu remarci un «mic» amănunt pe care Grecii au uitat să-l spună: de unde provine civilizația lor. Sunt convins că ceea ce noi numim «Greci» au fost în realitate Traci. Triburile Aheilor și ale Dorienilor, după cele mai recente ipoteze și afirmații ale istoricilor (în ce privește Franța, îl pot cita pe Maurice Meuleau) au coborât în Grecia venind din Nord, și anume de la Dunăre, de la Porțile de Fier și din valea Mureșului (Maris). Există toponime care amintesc de această prezență (de pildă în Banat) și pot cita numele grecești ale comunelor Igrış (Igrichi), Acmonia și Monor. Cu privire la acesta din urmă - al cărui aspect fonetic grec, după noi, nu prezintă nici o îndoială - dl. Radu Vulpe crede că e vorba de *manoir*. Dacă insist asupra etimologiei mele este pentru că în acest sat sunt oameni care se numesc *Pop Agori*, și *agori* înseamnă în limba greacă «tânăr»; în tot cazul, sunt cel puțin 50% de probabilități în favoarea originii grecești a toponimicului *Monor*.

Inchid această paranteză etimologică și revin la triburile Aheilor și Dorienilor. Ei bine, dâșii au uitat să-și declare paternitatea! Mi se pare că, recent, alt arheolog englez, generalul Wheeler, mort la 24 iulie a acestui an, înclina asupra aceleiași păreri, în

ce privește originea civilizațiilor elenice.

În privința originii civilizației noastre, majoritatea cercetătorilor o atribuie unor populații venite din Orient. Au fost localizate cu o ciudată precizie, fixându-li-se drept domiciliu inițial Pamirul, poate pentru că Pamirul are o înălțime care se apropie de cer. Dar veți fi de acord cu mine că nimic nu demonstrează că omul a căzut... din cer și nu din copac!

Și pentru că am amintit de problema nașterii speciei umane, permiteți-mi să mă opresc puțin asupra *teoriei monogenezei*. Problema care se pune de la început este foarte simplă și ea ține de bunul simț: oare omul a putut să se nască într-un singur punct de pe glob? Oare dezvoltarea sa spirituală și civilizația sunt atât de recente? Numai 8.000 de ani! Oare n-au fost și alte civilizații, anterioare celor cunoscute de noi? Sunt înclinat să cred că, dimpotrivă, au existat mai multe civilizații suprapuse. În orice caz, mi se pare curios că abia după circa cinci miliarde de ani (vârsta Pământului) omul s-a trezit într-o bună dimineață plin de inteligență și de spirit, gata să înceapă să-și dezvolte prima civilizație.

Ne permitem să formulăm mari rezerve în legătură cu teza *unicității locului* de naștere a omului (teorie cunoscută sub numele de «monogeneza omului»), și totodată asupra *datei recente* a evoluției noastre. În ceea ce ne privește, suntem convingși că trebuie acceptată altă ipoteză, și anume: de când există Terra, clima ei s-a schimbat și se schimbă mereu, oferind condiții favorabile vieții omului pe o fâșie circulară a planetei, fâșie care s-a deplasat și se deplasează fără întrerupere, într-un mod regulat și periodic, dinspre Nord spre Sud și apoi din nou spre Nord. După cum se știe, schimbarea cliimei aduce după sine modificări ale vegetației și faunei. Aceasta este una din caracteristicile esențiale ale istoriei Pământului, a omului în general, a omului european și a Traciilor în special.

Că de-a lungul existenței sale Pământul a trecut prin perioade de mari mutații climatice este o idee bine cunoscută, dar care a fost cauza acestor schimbări periodice? După îndelungate reflecții cred că am reușit să identific măcar una din aceste cauze, și anume *a treia mișcare a Pământului*. E vorba de *mișcarea precesională*, pentru care am alcătuit un model de calendar heliologic precesional, cu cicluri de circa 26.000 ani. (Vezi planșele). Permiteți-mi câteva detalii în această privință, ca să pot explica mai bine ipoteza mea.

Toți știm că există o primă mișcare a Pământului: revoluția în jurul Soarelui. Ea durează circa 365 zile și un sfert, și se face în formă de *annulum*, în spirală, și nu pe plan orizontal. Soarele împreună cu întregul său sistem planetar se deplasează pe o traiectorie care îl duce spre Steaua (sau, mai exact, Galaxia) Vega.

Există apoi o a doua mișcare a Pământului: mișcarea de

rotație care se produce în jurul axei sale în 24 de ore. Țin să precizez: «24 ore actuale», fiindcă Pământul a pierdut și pierde continuu din viteza sa inițială, astfel că această mișcare a devenit și va deveni din ce în ce mai lentă. De aceea durata unei zile e mai lungă azi decât acum un miliard de ani, și se va lungi și pe viitor. Acum vreo zece ani am citit în ziare: «Astăzi ziua s-a lungit cu 1/3000 de secundă.» Desigur, această cifră poate părea neînsemnată, dar multiplicând-o cu milioanele de ani care vor veni, ea reprezintă destul de mult.

Mai există, în sfârșit, o a treia mișcare a Pământului, mai puțin cunoscută, sau aproape ignorată, și care seamănă bine cu mișcarea titirezului. Ați remarcat, desigur, că titirezul când are întreaga sa forță inițială, se menține în poziție verticală, dar pe măsură ce pierde din energie (din cauza frecării, etc.), axa sa execută o mișcare circulară, numită «mișcare precesională». Pământul, care, după cei circa cinci miliarde de ani de existență, a ajuns să aibă o axă înclinată la 23 grade și câteva minute față de verticală, execută și el o mișcare precesională; după calculele astronomice, ea se desfășoară în 26.000 de ani. Aceasta înseamnă că Pământul are nevoie de 72 de ani ca să avanseze cu un grad. Consecința este că expunerea la Soare a diverselor zone ale Pământului se schimbă mereu: de-a lungul mileniilor, fiecare zonă terestră suferă schimbări în ceea ce privește cantitatea de energie solară pe care o primește. Deplasarea, lentă dar permanentă, a acestor zone față de Soare provoacă în mod necesar mutații climatice. Aceste schimbări nu se efectuează pe o fâșie paralelă cu Ecuatorul, ci pe o fâșie cu înclinație de 23 grade.

Am încercat să reprezint consecințele acestei mișcări într-un «calendar heliotermic precesional». Cu ajutorul său, putem face previziuni: de exemplu, în anul 6.500 e.n., ne putem aștepta ca zăpada și ghețurile să acopere Europa și America, oprind dezvoltarea civilizației și orice activitate a omului.

Oare acest calendar poate fi verificat? Cred că da și iată cum. După acest calendar acum 8.500 de ani ar fi existat o perioadă în care condițiile meteorologice au fost deosebit de nefavorabile (zăpezi, ploi intense, etc.), care corespund întocmai imaginii pe care ne-o facem despre un potop. Ei bine, Biblia și scrierile babilonice vorbesc despre potop, care se pare că a avut loc acum 8.500 de ani! Această constatare, pe care n-am atribuit-o unei simple coincidențe, mi-a dat curaj și m-a îndemnat să continui verificarea calendarului meu. Am găsit și o a doua dovadă: se vorbește de o civilizație africană care ar fi existat acum douăzeci de mii de ani. Cu ajutorul calendarului meu am ajuns la o perioadă de timp foarte favorabilă dezvoltării culturii și civilizației în Sahara exact acum 19.000-20.000 ani î.e.n.

Iată, în câteva fraze, consecințele marilor mutații climatice

de care toată lumea vorbește, dar pe care nimeni n-a știut să le explice. După părerea mea din cauza mișcării precesionale a Pământului s-au produs și se vor produce schimbări de climă și o dată cu ele schimbări ale condițiilor de viață și de civilizație.

Plecând de la aceste ipoteze care leagă timpurile istorice cu astronomia și geologia am ajuns să susțin ideea *poligenezei omului*. De asemenea nu mi se pare de loc îndrăzneță ideea că, în Europa, la un moment dat s-a produs o antropogeneză în mai multe puncte simultan.

Interesul nostru se concentrează asupra antropogenezei care a avut loc în valea Dunării între Carpați (fortăreața Transilvaniei) și munții Hemus. Formarea altor civilizații (egipteană, mesopotamiană, indiană, chineză) tot în valea unor mari fluvii, confirmă această ipoteză.

Civilizația europeană, născută în acest leagăn, a avut o mare expansiune datorită Arienilor și apoi Tracilor, care au ajuns până în Iran, în India etc. De asemenea prin această expansiune se poate explica procesul de glotogeneză care a avut loc atunci, analog aceluia care s-au produs mai târziu, în timpurile istorice.

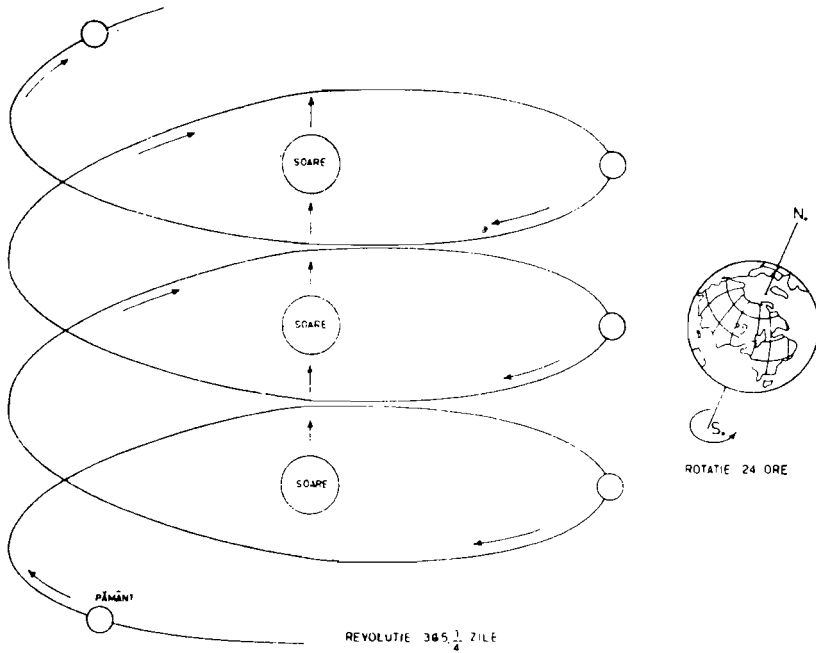
Civilizația europeană de azi provine din civilizația Traco-Greco-Romană; ea conține elemente comune de bază care formează patrimoniul cultural și spiritual al continentului nostru.

Una din problemele interesante ale istoriei Tracilor este numărul lor. Cu cât un popor este mai numeros cu atât cresc șansele de a avea personalități dotate cu spirit creator. Și noi știm, grație mărturiei lui Herodot, că Tracii au fost un popor foarte numeros. Au fost, poate, mai mult de 10 sau 15 milioane de Traci pe timpul lui August, când întreg imperiul roman avea între 30 și 50 de milioane de locuitori. Au fost poate două milioane de Traci cu 20 de secole înainte de August. Oamenii politici ai Romei imperiale și-au dat prea bine seama de importanța pe care o prezenta acest popor atât de numeros; era epoca generalilor, care au devenit pe urmă împărați, și se știe că 40 din cei 80 de împărați romani au fost Traco-Iliri.

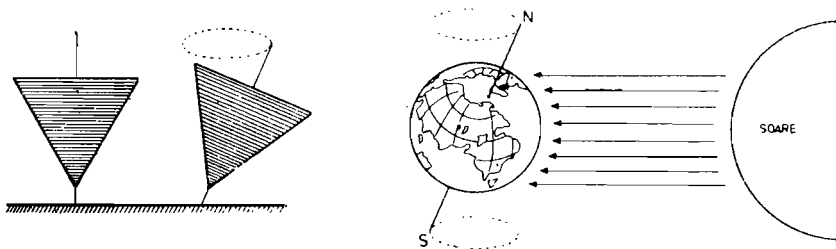
Numărul, presiunea demografică, a împins triburile trace până în India, în Anatolia, spre Hemus și spre Italia. Oriunde au ajuns, Tracii constituiau elementul fundamental al populației. Numărul populației trace a dat spațiului trac marea sa forță economică chiar după integrarea sa în imperiul roman de Apus și, mai târziu, de Răsărit. Dacă lipsea grâul sau nu ajungea la timp la Constantinopol, din anumite motive, aceasta însemna foamete.

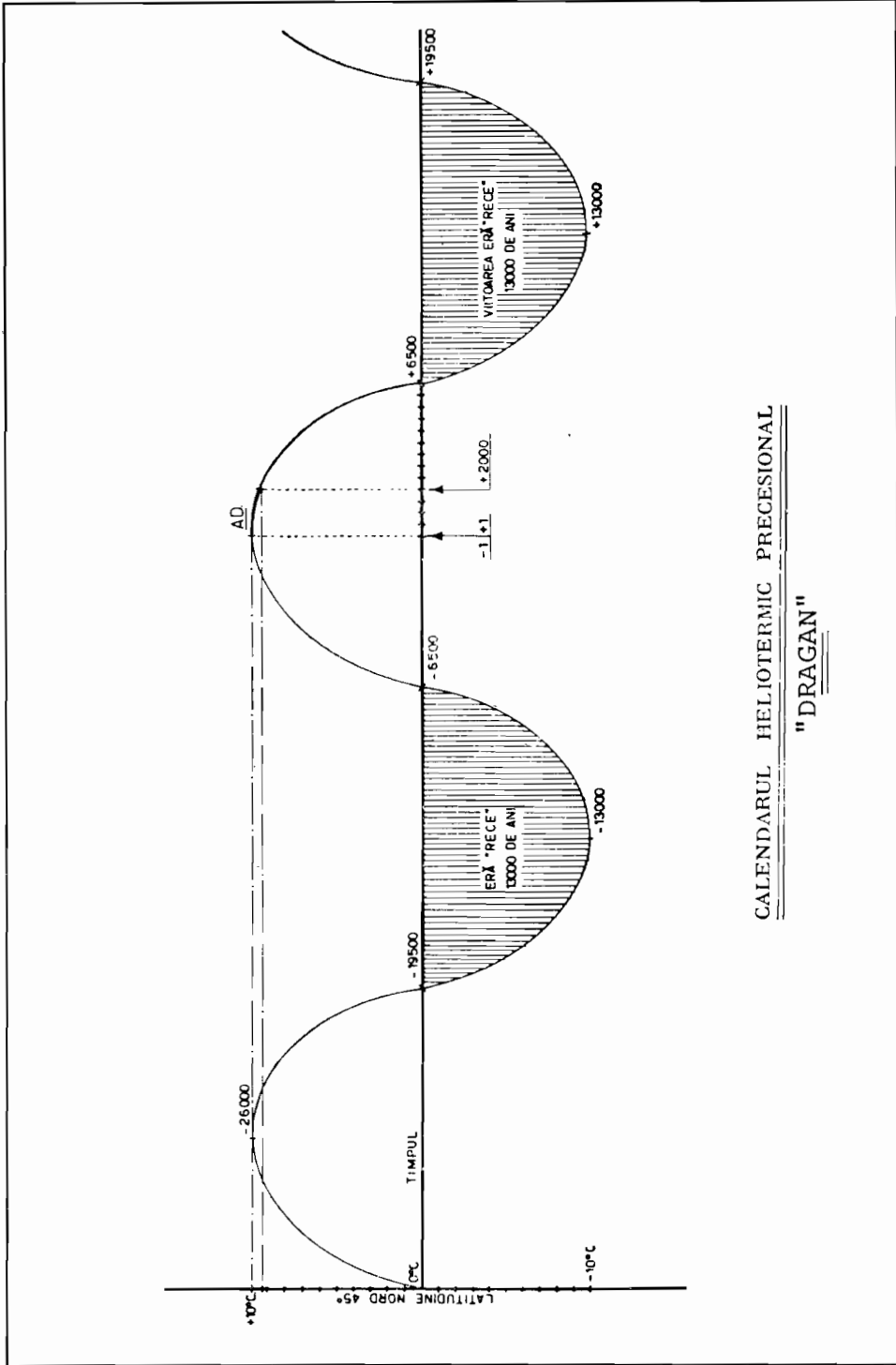
Numeroasa populație tracă a atras mulți năvălitori, din cauza bogăției solului și a subsolului. Noii-veniți au secătuit țara și au impus o «stăpânire artificială», dându-i în același timp un nume și o limbă nouă. Dar noii-veniți au fost într-adevăr atât de numeroși? Iată o sarcină importantă pentru această nouă ramură a istoriei.

MISCARILE
DE REVOLUTIE 365, 1/4 ZILE - DE ROTATIE 24 ORE

MISCAREA DE PRECESIUNE

CALENDARUL HELIOTERMIC PRECESIONAL
"DRAGAN"

ei, numită «klio-matematica» (termen lansat de profesorul Mircea Malita); ea va trebui să stabilească numărul, mare, fără îndoială, al aborigenilor și numărul mic al năvălitorilor. Erau pe de o parte milioanele de Traci, iar pe de alta abia câteva zeci de mii de noi-veniți.

Desigur că Tracii au dat altora mult mai mult decât au primit. Să începem cu limba. Nu trebuie să uităm că anumite populații cum au fost Hunii, au avut un idiom foarte sărac, redus, se pare, la vreo 500 de cuvinte. Dar ei aveau puterea, grație căreia au impus un Stat nou, cu poliția și cu armata sa, cu un nume nou și cu noi limbi oficiale. Noii-veniți schimbau deseori numele autohtonilor (câteodată al populației întregi). În consecință noi ne aflăm azi în fața unor nume și realități eterogene, care ascund unitatea inițială: populația unitară de acum câteva mii de ani, Tracii lui Herodot.

Din cauza acestui lung proces de constrângere și ocupație de care am vorbit, istoria și geografia europeană au căpătat aspectul curios de azi; el nu corespunde deloc adevăratelor realități, care sunt numai în aparență diferite. Atâtea popoare care poartă nume diferite și vorbesc limbi diverse sunt de fapt frați Traci.

Ajunge să cităm ca exemplu analog, cazul Franței sau *Frankenland*: Galia cu toată populația și civilizația sa, a luat numele unui trib germanic: Francii.

Se va putea, oare, face astfel ca într-o zi să dispară antoniemiile istoriei Europei, să renască conștiința comună tracă și să renască astfel un popor european? Înainte de a răspunde la o întrebare atât de delicată, dar care deschide perspective fascinante, trebuie să ne dăm seama că e necesară o muncă îndelungată de cercetări, în afară de klio-matematică; e vorba de a se găsi elementele comune, prin *metoda convergentă*, studiind datele antropometrice, tradițiile populare, folclorul, îmbrăcămintea și construcția caselor, în sfârșit toate informațiile care ar putea pune în lumină caracterul fundamental unitar al mării națiuni trace.

În vederea formării Europei - indiferent pe ce bază, federală sau confederală - e necesară contribuția tuturor științelor, artelor, a tehnicii, a educației și mai ales a istoriei, arheologiei și lingvisticii. Toate cercetările vor trebui să fie orientate, cum am arătat mai sus, spre punerea în evidență a elementelor comune, dându-se mai puțină atenție *metodei divergențelor*, care insistă asupra diferențelor, mai puțin interesante pentru că sunt mai puțin folosite.

Adoptarea unor asemenea principii metodologice și reînnoirea interpretărilor arheologice, lingvistice, de antropogeneză etc. vor schimba imaginea Europei și a popoarelor sale, dându-le o nouă strălucire morală care va aduce mai multă înțelegere reciprocă și pace, care este bunul cel mai prețios al omenirii.

Cu câteva luni în urmă a făcut senzație în lumea întreagă o expunere politică *sui generis*, făcută de H. Sonnenfeldt, în fața ambasadurilor din țările Europei răsăritene, convocați în mod secret la Londra. Această expunere a luat numele de „doctrina Sonnenfeldt”. În esență el cerea ambasadurilor respectivi să sfătuiască guvernele pe lângă care erau acreditați, ca acestea să se abțină de la orice gând sau manifestare de independență și să ceară, supuse, oblađuirea unei puteri mai mari. Monstruoasa teorie care, bănuim, a fost concepută într-un moment de ne- cugetare, a stârnit un val de proteste în toată lumea și a fost aspru criticată chiar de senatul american și de alți oameni politici, în frunte cu președintele G. Ford.

Chestiunea părea închisă, când o nouă eroare a fost comisă, de astă dată de către președintele Ford însuși, cu ocazia campaniei sale electorale. Provocat de rivalul său G. Carter, Ford a afirmat că țările Europei orientale nu sunt dominate de Uniunea Sovietică, pentru ca imediat după aceea, tot el, să declare în fața celor 16 exponenți ai grupelor etnice care trăiesc în Statele Unite că el a comis o eroare, afirmând cele de mai sus. G. Carter, la rândul său, a făcut alte declarații, pe aceeași temă, pe care apoi le-a retractat.

Ce să crezi despre acești politicieni „de frunte” ai superputerii de peste ocean, dacă ei își schimbă opiniile de la o zi la alta, și cât preț poți pune pe convingerile lor politice? Statele Unite nu mai au oameni politici mari, ca în trecut, cu orizont larg, care să se poată impune în fața lumii, capabili de a duce o politică fermă și convingătoare. Cei de azi, (Ford, Kissinger, Sonnenfeldt, etc.) sunt de talia unor funcționari oarecari dintr-un Departament al Casei Albe. Pentru lămurirea problemelor readuse pe tapet, reproducem judiciosul articol al Domnului Cornel Burtică, apărut acu câteva luni la București:

CONCEPȚII ANACRONICE ÎN CONTRADIȚIE CU PRINCIPIILE NOI DE RELATII ÎNTRE STATE

de CORNEL BURTICA

Ziarele „Washington Post”, „New York Times” și alte ziare americane au publicat relatări despre declarațiile privind politica externă americană făcute de consilierul Departamentului de Stat al S.U.A., Helmut Sonnenfeldt, cu prilejul unei reuniuni, desfășurată la Londra, a ambasadurilor americani din Europa, precum și cu alte împrejurări. Declarațiile respective, pe care presa le-a denumit, în ansamblu, „doctrina Sonnenfeldt”, au determinat reacții puternice în cercurile opiniei publice americane și internaționale, precum și unele încercări de retractare, reinterpretare și completare a declarațiilor respective și a termenilor utilizați.

Ce țeluri își propune, ce caracter are și ce exprimă, de fapt, această „doctrină”?

În primul rând trebuie subliniat că, prin întregul lor conținut, concepțiile respective dau expresie unor stări de neliniște, nervozitate sau chiar teamă față de amploarea schimbărilor revoluționare, sociale, naționale, politice ale lumii de azi,

față de profundele mutații care transformă din temelii structurile și înfățișarea omenirii contemporane. Restrângerea sferei de influență a imperialismului și a politicii imperialiste; prăbușirea sistemului colonial și afirmarea noilor state independente; ponderea crescândă pe arena internațională a țărilor care pășesc pe calea dezvoltării de sine stătătoare, a țărilor în curs de dezvoltare, a statelor nealinierte, în general a țărilor mici și mijlocii; hotărîrea popoarelor de pe diferitele continente de a-și orânduia viața așa cum doresc, de a fi stăpâne pe avuțiile naționale; lupta maselor împotriva marilor monopoluri și companii transnaționale; manifestarea tot mai fermă a voinței popoarelor de a pune capăt existenței bazelor militare și trupelor pe teritorii străine, de a lichida orice forme ale ocupației militare; creșterea puternică a forțelor progresiste în numeroase țări ale lumii și perspectiva ca aceste forțe, incluzând partidele comuniste și muncitorești, să participe la guvernarea statelor respective -

toate aceste procese și fenomene înnoitoare provoacă o profundă îngrijorare și ostilitate adepților acestei „doctrină”. Mai mult, în respectiva „doctrină” se includ și amenințări deschise la adresa acelor forțe politico-sociale și acelor state care se manifestă în consens cu mersul istoriei și acționează în direcția dezvoltării progresiste a lumii.

„Doctrina Sonnenfeldt” exprimă clar dorința de a opri acest proces istoric, de a da înapoi evoluția social-politică a lumii, de a restabili, conserva și perpetua pozițiile de dominație asupra altor state. De fapt, este vorba în esență de reeditarea unor optici și poziții bine cunoscute din timpurile nefaste ale „războiului rece”, ale concepțiilor lui Dulles de opunere și respingere a oricăror procese de înnoire social-politică a lumii - concepții și practici de tristă amintire pe care dl. Sonnenfeldt încearcă să le prezinte în alte veșminte și prin alte formule, păstrându-le însă conținutul retrograd.

Instrumentul cu care dl. Sonnenfeldt își propune să oprească lumea în loc este N.A.T.O. Lătmotivul declarațiilor amintite este conservarea intactă a structurilor și mecanismelor acestui bloc militar-politic, ce permite menținerea bazelor și trupelor militare străine pe teritoriile altor state, ceea ce reprezintă o puternică pîrghie și un factor de presiune asupra statelor membre.

După cum este bine cunoscut, politica blocurilor este o politică anacronică. Apologia pe care dl. Sonnenfeldt o face N.A.T.O. este în contradicție cu marele curent de opinie mondial ce se pronunță pentru depășirea politicii de bloc, pornind de la înțelegerea faptului că blocurile militare nu constituie factori de securitate a popoarelor, ci, dimpotrivă, surse de încordare internațională, implicit de insecuritate. Este o realitate că în statele membre ale alianței nord-atlantice s-au întărit tendințele de independență, se intensifică presiunile opiniei publice, care cere desființarea blocurilor. La rândul lor, așa cum este bine cunoscut,

țările membre ale Organizației Tratatului de la Varșovia au subliniat în repetate rânduri că sunt gata să treacă la dizolvarea concomitentă a celor două pacte militare - poziție reafirmată în mod clar și la Consfătuirea din 1974 a Comitetului Politic Consultativ. În același timp, însăși Conferința pentru securitate și cooperare europeană a confirmat că adevărata securitate a popoarelor rezidă nu în alianțe militare, ci în organizarea unui nou tip de relații interstatuale, într-un sistem de angajamente privind stricta respectare a principiilor noi ale relațiilor dintre țări.

În același cadru, al apologeticii politicii de bloc și, în particular, al N.A.T.O., se înscriu avertismentele adresate țărilor vest-europene asupra „gravelor amenințări” care ar decurge pentru soarta statelor componente ale alianței atlantice din participarea comuniștilor la guvernele respective. După cum se știe, recent, unele personalități ale N.A.T.O. și unii ambasadori americani au întreprins chiar demersuri pe tema „prevenirii unei participări a partidelor comuniste la guvern” - ceea ce a stârnit în țări ca Franța, Italia un puternic val de indignare, inclusiv proteste oficiale.

Se încearcă astfel să se escamoteze faptul că adevăratul pericol pentru independența și dezvoltarea democratică a țărilor vest-europene, în general pentru securitatea popoarelor, pentru climatul politic internațional, îl constituie nu prezența comuniștilor în guverne, ci, dimpotrivă, nesocotirea intereselor și aspirațiilor vitale ale popoarelor respective, amestecul grosolan în treburile lor interne.

Mai mult decât atât. Autorul acestei „doctrină” urmărește să dezorienteze opinia publică, să creeze confuzii, ajungând la afirmații de-a dreptul absurde. În focul pledoariei sale, dl. Sonnenfeldt încearcă să sugereze că până și Uniunea Sovietică ar împărtăși opinia că participarea comuniștilor la guvernarea țărilor occidentale este indezirabilă.

Fapte cum sunt puternica afirmare a Partidului Comunist Italian ca forță politică de bază a vieții social-economice a Italiei, rezultatele recentelor alegeri din Franța, în care forțele de stânga, incluzând Partidul Comunist Francez, au raliat majoritatea alegătorilor, arată elocvent că popoarele vest-europene, ca, de altfel, toate popoarele, nu au de gând să ceară permisiunea nimănui în exprimarea opțiunilor proprii. Ascensiunea forțelor politico-sociale înnoitoare este un proces cu caracter obiectiv, ireversibil în ansamblul său, determinat de înseși legile dezvoltării societății - și nici o forță din lume nu-l poate opri, nu poate zădărnici afirmarea voinței popoarelor, nu poate întoarce înapoi roata istoriei.

Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, „*schimbările care s-au produs în viața internațională vorbesc despre faptul că popoarele sunt tot mai hotărâte să pună cu desăvârșire capăt vechii politici imperialiste de forță și dictat, să acționeze pentru lichidarea colonialismului, neocolonialismului, pentru instaurarea în lume a unor relații noi, să asigure fiecărei națiuni dreptul de a-și făuri viața în mod liber, așa cum o dorește, fără nici un amestec din afară. Desigur, nu uităm că în lume mai sunt forțe care se opun acestei noi dezvoltări a societății omenești, care ar vrea să readucă lucrurile la trecut. Dar viața, evenimentele, demonstrează că întoarcerea la trecut nu mai este posibilă.*”

Atrage atenția că în cadrul „doctrinei” sale dl. Sonnenfeldt nu se limitează la rolul de sfințic al popoarelor vest-europene; adept al unei „strategii globale” el încearcă să emită judecăți și cu privire la relațiile dintre țările socialiste. În acest sens, lansând în circulație așa-zisa formulă a „unității organice”, el caută să prescrie norme de conduită diferitelor țări socialiste, sfătuindu-le să renunțe într-o măsură sau alta la independență, să-și limiteze suveranitatea națională, să-și organizeze relațiile dintre ele după chipul și asemănarea ra-

porturilor internaționale promovate de imperialism - caracterizate, după cum se știe, prin hegemonia, dominația și exploatarea celor slabi de către cei puternici.

Or, este cunoscut că relațiile dintre țările socialiste se bazează pe o concepție nouă, revoluționară - concepția marxist-leninistă - care pornește de la postulatul lichidării hotărâte a vechilor practici de inegalitate și subordonare și al edificării unor raporturi întemeiate nu pe așa-zisa „unitate organică”, ci pe *unitatea de tip nou*, care presupune respectarea strictă a principiilor independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, stimei și respectului reciproc.

Nu este greu de văzut că viziunea d-lui Sonnenfeldt încearcă să denatureze esența socialismului - orinduirea care, pentru prima oară în istorie, asigură fiecărui popor posibilitatea de a lichida orice formă de dominație, de a se dezvolta în condiții de deplină libertate națională și socială, de a urma calea cea mai corespunzătoare propriilor interese și aspirații. Nu este greu de înțeles că „recomandările” d-lui Sonnenfeldt privind așa-zisa „unitate organică”, pe care o concepe ca o încălcare a principiilor de independență, suveranitate, egalitate, neamestec în treburile interne, urmăresc să micșoreze puterea de atracție exercitată pe arena mondială de raporturile internaționale de tip nou, socialist, să împiedice extinderea acestor raporturi pe zone cât mai largi ale globului, îmbrățișarea lor de popoarele lumii. Această „unitate organică” - reeditare a unor vechi teorii reacționare de pe vremea lui John Foster Dulles, într-o formă „adaptată” - nu urmărește în fond decât să determine limitarea și frânarea dezvoltării socialismului ca proces istoric obiectiv.

Socialismul a devenit o uriașă forță a contemporaneității, care exercită și va exercita o tot mai puternică atracție și influență asupra popoarelor. Zecile și zecile de noi state independente, adepte ale politicii noi,

nu vor putea fi convinse să renunțe la cuceririle lor, să se reîntoarcă la condițiile trecutului de dominație și spoliere de tip colonialist sau neocolonialist. Practic, nimeni și nimic nu va putea împiedica procesul de lichidare și dispariție a vechilor relații internaționale, înlocuirea acestora prin raporturi noi de natură să asigure atât dezvoltarea liberă multilaterală a fiecărei națiuni, cât și cooperarea rodnică între toate națiunile, în conformitate cu interesele păcii și progresului întregii umanități.

Până la ce grad de neînțelegere și deformare a relațiilor dintre țările socialiste ajunge dl. Sonnenfeldt se vede din faptul că, recurgând la formula „unității organice“, el încearcă să acrediteze ipoteza că ar exista o împărțire a lumii între marile puteri, o „delimitare firească“ în „sfere de influență“, „sfere de interese“, „zone geopolitice“ etc. Se vede că dl. Sonnenfeldt și adepții „doctrinei“ sale nu au tras concluziile cunoscute din evenimentele petrecute în perioada premergătoare celui de-al doilea război mondial, când politica de împărțire și reîmpărțire a sferelor de influență și dominație a constituit tocmai unul din principalii factori ai declanșării conflagrației. Istoria secolelor trecute a arătat cu ce consecințe negative s-au soldat practicile marilor imperii care își stabileau zonele de dominație și hegemonie și își negociau interesele oferindu-și sau cedându-și reciproc diferite țări și popoare; în această privință a fost deosebit de semnificativă epoca lui Metternich, a Congresului de la Viena, când marile puteri de atunci și-au arogat dreptul de a dispune, după bunul plac, de alte state și popoare, considerate drept obiect de tranzacții.

Asemenea practici și concepții au fost spulberate de mersul istoriei. Este straniu și de neînțeles cum oameni politici contemporani mai pot face apel la acest arsenal învechit, cum pot să nu înțeleagă noile realități ale lumii, marile schimbări care s-au produs în relațiile mondiale contemporane,

Abordând unele probleme ale păcii, dl. Sonnenfeldt încearcă să susțină că afirmarea politicii de independență a popoarelor, voința acestora de a fi stăpâne pe propriile destine, pe bogățiile naționale ar reprezenta un pericol pentru pace. Aceasta este o teză care răstoarnă lucrurile cu capul în jos. Periculoasă pentru pacea lumii nu este lupta popoarelor care-și afirmă dreptul sacru de a se dezvolta independent, de a fi stăpâne în propria țară; periculoasă pentru pacea lumii este politica cercurilor imperialiste care încearcă să se opună acestor năzuințe legitime, să îngenuncheze și să domine alte popoare, să le înăbușe ființa națională, aspirațiile de progres. Această politică, și numai ea, încălcând drepturi fundamentale ale fiecărui popor, poate genera și generează inevitabil conflicte grave ce pot evolua până la conflagrații. Iată de ce consolidarea păcii și securității internaționale impune lichidarea cu desăvârșire a politicii de subordonare a altor state, iată de ce trebuie luptat cu și mai multă energie pentru instaurarea unor noi relații internaționale, care să asigure dezvoltarea liberă, multilaterală și înflorirea fiecărei țări, iată de ce respectarea neștirbită a libertății și independenței fiecărui popor este nu o primădie, ci, dimpotrivă, cheazășia unei păci trainice în lume.

În legătură cu aceasta s-ar putea adresa dl-ului Sonnenfeldt întrebarea: oare, în cazul Indochinei, al Vietnamului - cine a adus grave prejudicii climatului politic internațional și a creat serioase primejdii la adresa păcii mondiale? Poporul vietnamez, care s-a ridicat la luptă pentru apărarea drepturilor sale fundamentale de libertate, independență, unitate și integritate - sau cei ce au încercat pe toate căile, inclusiv prin intervenția armată directă, să-i înăbușe aceste aspirații?! Și, după cât se știe, istoria nu a vrut să se conformeze „doctrinei Sonnenfeldt“ - ea a dat câștig de cauză poporului vietnamez, popoarelor cambodgian și laotian, demonstrând că nimeni nu poate dis-

pune de soarta altor națiuni, că nimic nu poate înfrânge voința unui popor hotărît să-și apere, cu prețul oricăror sacrificii, independența și libertatea, dreptul de a decide singur asupra destinelor sale. Opinia publică mondială a acordat întregul său sprijin luptei drepte a poporului vietnamez, înțelegând bine că nu cel ce luptă pentru libertate periclitează pacea lumii, ci acel ce încearcă să nege dreptul popoarelor la libertate.

De altfel, dacă s-ar fi supus sfaturilor și indicațiilor „doctrinei Sonnenfeldt“, zeci și zeci de popoare ale lumii, din Asia, Africa, America latină ar fi continuat să geamă sub jugul dominației străine. Se poate afirma că „doctrina Sonnenfeldt“ este, prin întreaga sa esență, o doctrină a negării dreptului popoarelor la independență, la dezvoltare liberă, o doctrină a dominației și asupririi, a spolierii bogățiilor naționale ale altor popoare, o doctrină a împărțirii lumii în zone de influență între marile puteri.

Nu poate decât să provoace surprindere faptul că asemenea concepții sunt afirmate de reprezentanți ai politicii externe a S.U.A. tocmai acum, când Statele Unite sărbătoresc bicentenarul proclamării lor ca stat de sine stătător, când sunt evocate principiile de libertate care stau la baza Declarației de Independență semnată acum două secole. În acest context, s-ar putea pune întrebarea - dacă consilierul Departamentului de Stat și-ar fi transpus concepțiile și activitatea cu două secole în urmă, i-ar fi sfătuit el oare pe Washington, Jefferson, Adams să accepte dominația străină și să renunțe la cauza independenței poporului american?

De altfel, se cuvine a fi subliniat că idei ca acelea exprimate de consilierul Departamentului de Stat vin în contradicție cu înseși luările de poziție ale factorilor de conducere la cel mai înalt nivel al vieții politice americane. În acest sens s-au înscris, de pildă, declarațiile președintelui S.U.A., Gerald Ford, cu prilejul vizitei sale în România: „*Credem - arăta președintele ameri-*

can - că fiecare națiune are dreptul la existența sa pașnică, fără să fie amenințată cu forța, și credem că toate statele sunt egale în drepturi, indiferent de mărime sau sistemul lor, de nivelul lor de dezvoltare. Ne-am străduit mult și va trebui să continuăm să ne consacram eforturile pentru a face ca toate aceste principii să devină realitate în viața internațională“.

Tocmai respectarea consecventă a unor astfel de principii a permis dezvoltarea marcantă a relațiilor dintre S.U.A. și România în anii din urmă. Aceste raporturi dispun de un cadru politic propice statornicit prin „Declarația comună a președinților României și Statelor Unite ale Americii“, „Declarația comună cu privire la cooperarea economică, industrială și tehnică“, Comunicate comune - importante documente internaționale în care au fost consemnate principiile după care cele două țări înțeleg să se călăuzească în dezvoltarea legăturilor lor de colaborare, să coopereze pentru edificarea unei ordini internaționale juste și echitabile, în cadrul căreia să fie respectat dreptul fiecărei țări de a-și alege propriul destin.

Evocând schimbările intervenite pe arena mondială, cursul nou spre destindere, intensificarea legăturilor și contactelor între state, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia cu prilejul întâlnirii la nivel înalt româno-americane din august 1975 de la București: „*Faptul că la aceste schimbări, două țări cu orânduirii sociale diferite și deosebite ca mărime - ca să nu mai vorbesc de forța militară - au adus totuși o contribuție - desigur, în raport cu ceea ce reprezintă fiecare - demonstrează încă o dată că în lumea de astăzi colaborarea statelor și popoarelor, fie ele mari sau mici și indiferent de orânduirea lor socială, poate reprezenta un factor deosebit de important pentru cursul păcii, pentru asigurarea unei politici noi, de egalitate și respect între toate națiunile lumii“.* Este evident că numai o politică în deplină concordanță cu astfel de principii va fi susținută de popoare, soldându-se cu rezultate rodnice.

În ce privește „doctrina Sonnenfeldt” trebuie arătat că aceasta nu răspunde cerințelor destinderii, contravine procesului de dezvoltare a colaborării între popoare și nu poate decât să genereze neîncrederea în politica S.U.A. și să dăuneze grav relațiilor internaționale.

Desigur, recente luări de poziție cu caracter dezaprobativ în S.U.A. demonstrează că această „doctrină” nu este împărtășită de cele mai reprezentative și mai puternice forțe politice din această țară; se cunoaște că largi cercuri parlamentare - membri ai Congresului, senatori - au dezavuat public această „doctrină”, ca venind în contradicție chiar cu interesele S.U.A. În această ordine de idei, au o semnificație deosebită înseși declarațiile președintelui Gerald Ford, din care rezultă că nu împărtășește ideile acestei „doctrine” și că se pronunță pentru o politică de respect al independenței și libertății popoarelor. De asemenea concludentă pentru starea de spirit a opiniei publice americane este aprecierea cunoscutului ziar „Washington Star”, care afirmă că *“politicii actuale americane îi lipsește o scânteie vitală, nu aceea a provocării armate, ci aceea a încrederii în atracția încă puternică a ideilor de libertate politică și independență națională...”*.

Într-adevăr, opinia publică își exprimă speranța că aceste idei - ideile libertății, egalității și independenței - vor sta la baza politicii externe a S.U.A.; și nu ideile „doctrinei Sonnenfeldt”, care trebuie să rămână doar un episod de tristă memorie. Declarațiile d-lui Sonnenfeldt nu pot avea decât un singur „merit”: prin exprimarea lor, popoarele lumii pot înțelege și mai bine pericolele ce mai există pentru independența și libertatea națiunilor, necesitatea de a-și întări solidaritatea, de a asigura coeziunea tuturor forțelor politice progresiste, democratice și antiimperialiste, de a lupta cu hotărâre pentru făurirea unei noi ordini eco-

nomice și politice internaționale, pentru promovarea unor relații noi între țări, pentru a pune stavilă oricăror idei ce atentează la neatârarea și suveranitatea statelor.

Este un imperativ major al lumii de astăzi să se acționeze consecvent în conformitate cu principiile coexistenței pașnice, principii menite să guverneze dezvoltarea unor relații de respect, prietenie și colaborare între toate popoarele și toate statele fără deosebire de sistem social. E un imperativ major să se acționeze pe arena internațională în consens cu mersul ireversibil al istoriei, într-un spirit de înaltă răspundere față de soarta umanității, care să aibă la bază respectarea libertății și independenței fiecărui popor, a dreptului fiecărei națiuni de a-și făuri viața așa cum o dorește, de a colabora în pace și înțelegere cu celelalte state și popoare. Numai pe această cale marile probleme care se ridică în fața contemporaneității pot fi soluționate potrivit intereselor legitime ale fiecărei țări, ale fiecărei națiuni și, totodată, ale cauzei generale a destinderii și securității internaționale, ale păcii și progresului în lume.

În ce o privește, România va promova și în viitor, cu toată fermitatea și consecvența, politica sa externă de colaborare pașnică, de respect al independenței și suveranității fiecărei națiuni. În acest spirit va lărgi cooperarea cu S.U.A., pe temelia trainică a principiilor înscrise în documentele comune, va conlucra cu toate popoarele lumii, fără deosebire de orânduire socială, militând cu toate puterile sale pentru instaurarea în întreaga viață internațională a unor relații noi, bazate pe egalitate deplină în drepturi între națiuni, pe respectarea dreptului sacru al fiecărui popor de a-și făuri în mod liber destinul, fără nici un amestec din afară, corespunzător voinței și aspirațiilor sale fundamentale.

CUNOASTEREA ISTORIEI

de Iosif G. CHIUZBAIAN

Presedintele Cenaclului «Titu Maiorescu»

Cunoaşterea istoriei sale este o necesitate pentru orice popor care se vrea respectat şi preţuit şi ea nu face decât să sporească forţa demnităţii şi încrederii în noi înşine, într-un viitor luminos pentru cei de azi şi pentru cei ce vin în urma noastră. E cu atât mai mult o necesitate şi o datorie de onoare pentru poporul român, această entitate naţională multimilenară, bine distinctă, care şi-a dat şi îşi dă permanent obolul lacultura şi civilizaţia acestei lumi.

Iată de ce, printre preocupările Cenaclului „Titu Maiorescu” al Asociaţiei Juriştilor, este şi stimularea creaţiilor literare şi artistice inspirate din trecutul glorios al poporului nostru, precum şi a cercetărilor de tracologie făcute de membrii cenaclului, sub îndrumarea unor cunoscuţi specialişti.

Prin cercetările de tracologie, cenaclul şi-a propus să dovedească cu forţa argumentelor, că noi Românii nu suntem un popor nou născut, ci dăinuim în spaţiul carpato-dunărean de multe milenii şi că pe teritoriul de azi al României s-au succedat de-a lungul timpului orânduirii sociale cunoscute pe plan universal, acumulându-se o bogată civilizaţie materială şi spirituală. Membrii cenaclului s-au străduit în acest sens, prin cercetări interdisciplinare şi comparative, să evedenţieze nu numai elementele pe care le-am luat noi de la alţii ci şi ceea ce au dăruit strămoşii noştri din spiritualitatea lor, altor popoare. Este aceasta, în acelaşi timp, un mesaj de solidaritate umană adresat tuturor acelor popoare care se înrudesc cu noi pe fondul comun tragic, care-şi află sorgintea multimilenară în spaţiul carpato-dunărean, deci în sud-estul Europei.

În realizarea acestui scop, membrii Cenaclului „Titu Maiorescu” s-au condus după ideea că a ne cunoaşte istoria neamului nu este doar un imperativ de ordin social, ci o nevoie spirituală intimă, un element al respectului de sine al fiecăruia dintre noi.

Studiul trecutului a reprezentat de-a lungul anilor o componentă de bază a culturii româneşti. Nimic mai firesc, întrucât ea, istoria, care întăreşte conştiinţa de sine a unui popor, nu reprezintă altceva decât măsura cea mai eficientă pentru gradul de cultură şi civilizaţie a aceluia popor.

Semnificative, în acest sens, sunt cuvintele Preşedintelui României: „Oare cum s-ar simţi un popor care nu şi-ar cunoaşte trecutul, nu şi-ar cunoaşte istoria, nu ar preţui şi nu ar cinste această istorie? Nu ar fi ca un copil care nu-şi cunoaşte părinţii şi se simte străin în lume? Fără nici o îndoială că aşa ar fi. Iată de ce noi avem datoria să cunoaştem, să studiem trecutul de luptă al poporului nostru. Avem un trecut cu care ne putem mândri. În condiţii grele, poporul nostru şi-a păstrat fiinţa naţională. În această parte a lumii el a fost un factor de progres şi civilizaţie, şi-a adus contribuţia la mersul înainte pe calea unei vieţi mai bune”. „Trecutul, prezentul şi viitorul nu sunt decât treptele ale aceleiaşi ascensiuni umane spre culmi de progres şi civilizaţie.

Cu atât mai inexplicabile ne apar mărturisirile unui distins şi preţuit academician, făcute într-o revistă de mare tiraj şi reiterate apoi într-o carte recent apărută: „Pentru mine întotdeauna a fost mai de preţ spiritualitatea latină, decât supremele valori morale atribuite neamului lui Decebal”.

Nu este cazul să cităm și continuarea acestui fragment, care se referă direct la tracologie și care încearcă să pună într-o lumină falsă această frumoasă și utilă preocupare.

Tot de dată recentă au apărut două eseuri ale unui cunoscut romancier, care conțin afirmații cel puțin stranii: „Europa s-a dezvoltat și și-a extins aria de civilizație pe urmele legiunilor romane, care au distrus tot ce era „organic“ la Sarmați, Liguri, Iberi sau Iliri și tocmai din această „țâiere a rădăcinilor s-a născut principiul juridic legea și relația legală, care reglementa de sus ceea ce nu mai putea fi reglementat prin cutumă“, sau „recurgerea la mitologii străvechi poate fi și o fugă de real, o mărturie a unei neputințe“.

O legitimă întrebare se impune: cui folosesc asemenea afirmații, recunoaștem, strecurate cu multă abilitate în publicații de mare prestigiu, dar neargumentate?

Iată un motiv în plus pentru a considera istoria ca pe un domeniu de neîntreruptă meditație pentru fiecare dintre noi.

Nu este deci de mirare că mai mulți dintre membrii Cenaclului „Titu Maiorescu“, deși sunt de formație juriști, s-au aplecat cu pasiune și răbdare asupra istoriei multimilenare a Românilor și deci a strămoșilor noștri Traco-Daci.

Eminenți juriști și oameni de cultură ca B. P. Hasdeu, Al. Odobescu, N. Densușianu, care au adus o contribuție de prim rang în domeniul cercetărilor istorice, au consacrat deja o tradiție valoroasă în acest sens. Nu-l putem uita, de asemenea, pe cunoscutul jurist și om de cultură George Fotino, care a pus în lumină existența unui fond comun tracolir în dreptul popoarelor din Balcani și des-

pre care Carlo Tagliavini, profesor la Universitatea din Bologna, afirma: „marea erudiție, alesul simț critic și fina minte juridică, îl situează pe Fotino alături de cei mai buni istorici ai dreptului românesc“.

Iată considerentele care au stat la baza înființării, în luna septembrie 1974, a secției de tracologie a cenaclului.

Această frumoasă activitate ne convinge că evocarea istoriei neamului este indispensabilă măreței ctitorii a prezentului și viitorului, ce se vrea așezată sub bolta străveche a înțelepciunii românești, căutându-și izvorul în focul luptelor, înfrângerilor și victoriilor de demult. Pentru că memoria pământului strămoșesc nu face decât să ne evoce cu pregnanță marile bătălii purtate de poporul român pentru libertate și dreptate socială, pentru neatârnare, progres și civilizație. Ar fi absurd să considere cineva aceasta drept naționalism.

Nu poți califica printr-un asemenea termen fierbintea dragoste de țară a unui popor care, de-a lungul veacurilor, a luptat doar pentru împlinirea ideii de libertate și neatârnare, care n-a lovit niciodată un alt popor mai slab decât el și care, punând la temelie osemintele străbunilor ce au înălbit pământul, a încercat să-și așeze hotarele, de atâtea ori încălcate de cei fără de țară, acolo unde trebuie, unde poruncește istoria sa multimilenară. „N-avem oști, dară iubirea de moșie e un zid“ spunea cu atâta mândrie marile nostru poet național în Scrisoarea III. Iată ideea care a înflăcărat de la Burebista și Decebal încoace, sufletele celor ce și-au jertfit viața cu cea mai curată simțire patriotică, pentru neatârnarea țării, pentru pășirea ei materială și spirituală.

Acest Buletin este conceput ca o tribună liberă de circulație a ideilor provenite nu numai de la specialiștii consacrați, ci de la toți cei ce se ocupă de probleme tracologice. Publicarea unui articol sau a unei lucrări nu însemnează că reprezintă implicit și punctul de vedere al Centrului de Studii Istorice.